



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - Het Laar te Zwijndrecht

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	1008
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - Het Laar Marina DESCHEPPER
directeur		
adres		Laarstraat 10 - 2070 ZWIJNDRECHT
telefoon		03-252.80.95
fax		03-252.58.84
e-mail		bs.het.laar@skynet.be
website/URL		www.bsgo.hetlaar.be
	Bestuur van de instelling	113803 - Scholengroep 1 Antwerpen te DEURNE
adres		Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
	Scholengemeenschap	121831 - Ant1gon te BORGERHOUT
adres		Plantin en Moretuslei 163 - 2140 BORGERHOUT
	CLB	114272 - CLB Antwerpen Antigone te BERCHEM
adres		Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/11/2011, 29/11/2011, 1/12/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/12/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Guy De Roover
	Teamleden	Karl Baert
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.3 Lager onderwijs: Frans	9
3.4 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs 'Het Laar' rekruteert haar leerlingen zowel uit de gemeente Zwijndrecht als uit aanpalende gemeentes. De school ligt op een ruim en groen domein. Er is een sterke verjonging van het leerkrachtenkorps.

De kleuterafdeling beschikt over valabele outputgegevens zoals de resultaten van genormeerde tests, kleuterwerkjes, observatiegegevens die aantonen dat het team tegemoet komt aan haar inspanningsverplichting om de ontwikkelingsdoelen van Nederlands en wiskundige initiatie na te streven. Voor het plannen en bewaken van de leerinhouden gebruiken de kleuterleerkrachten op een consequente en functionele manier de leerplannen van het Gemeenschapsonderwijs als referentiekader. Ook de observatie-instrumenten zijn afgestemd op de realisatie van de respectievelijke leerplannen. Het team bewaakt zowel de horizontale als de verticale samenhang van het aanbod voor beide leergebieden.

De kleuters krijgen heel wat kansen tot ontluikende geletterdheid, rekening houdend met hun ontwikkelingsniveau. Zowel de visuele als de auditieve taalontwikkelingsaspecten komen ruimschoots en geïntegreerd aan bod. De kleuterleidsters beschikken over voldoende middelen om de hoeken talig te verrijken met spel- en leermateriaal. Het boekenaanbod kan in een aantal klassen aan variatie en uitdaging winnen. De begrippenlijsten zijn degelijke hulpmiddelen om een gegradeerd begrippenaanbod te verzekeren. De leerkrachten voorzien streefwoordenschat in elk belangstellingsthema.

De meeste leerkrachten van de kleuterafdeling creëren een uitdagende leeromgeving waarin kleuters volop kansen krijgen om zelfsturend, actief en spelenderwijs de nodige kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes te verwerven voor wiskundige initiatie. De aanbreng van wiskundige begrippen zijn geïntegreerd gepland in het thematisch aanbod.

De school kan in de lagere afdeling onvoldoende verzekeren dat ze aan haar resultaatsverplichting voldoet door de leerplandoelen voor wereldoriëntatie te realiseren. Diverse outputgegevens tonen aan dat de school onvoldoende de eindtermen en leerplandoelen realiseert voor sommige domeinen of onderdelen van domeinen van het leergebied. De schooleigen evaluaties richten zich vooral op kennis en in veel mindere mate op inzichten, vaardigheden en attitudes. De school kan momenteel nog onvoldoende een evenwichtig, gevarieerd en gegradeerd aanbod garanderen. Het ontbreekt nog aan duidelijke afspraken over de aanwezigheid en het functioneel gebruik van tijd- en ruimtekaders om de verticale samenhang voor deze leerdomeinen te ondersteunen. In een aantal klassen kunnen de leerinhouden nog winnen aan werkelijkheidsgerichtheid. Een aantal leerkrachten hebben weinig zicht op de inhouden voor wereldoriëntatie die in andere, zelfs aangrenzende klassen gegeven worden. De school is zich bewust van het tekort en zit inmiddels in het begin van haar ontwikkelingstraject om de vernieuwde domeinen van het leerplan wereldoriëntatie beter toe te passen. Diverse initiatieven zoals studiedagen, projectwerking, overlegmomenten en een nieuw onderwijsleerpakket wijzen op een mogelijke kentering. Gezondheids- en milieuopvoeding zijn verankerd in de dagelijkse werking.

In de lagere afdeling kan het team niet aantonen dat ze het leerplan wiskunde in voldoende mate toepast met haar leerlingen. Uit diverse outputgegevens blijkt dat de school bij een aantal leerlingen te weinig voortgang realiseert. Een aantal leerkrachten maken gebruik van een zekere autonomie om inhouden al of niet weg te laten of toe te voegen. Het ontbreekt momenteel aan duidelijke schoolafspraken waardoor er breuklijnen in het aanbod van sommige wiskundige domeinen ontstaan. Deze breuklijnen verstoren de continuïteit bij het verwerven van wiskundige kennis en kunde. Een doelgerichte en gefaseerde analyse van de wiskundige leerprocessen op zowel klas- als schoolniveau dringt zich op om meer opbrengst bij de leerlingen te realiseren. De afspraken over het

gebruik van referentiematen voor meten wijzen op de intrinsieke mogelijkheden van het team om toekomstgericht de verticale samenhang en continuïteit van de wiskundige inhouden en leerstrategieën beter te waarborgen.

De school voldoet voor het leergebied Frans aan de verwachtingen van de overheid door het nieuwe leerplan toe te passen. De leerkrachten hebben aandacht voor zowel de horizontale als verticale samenhang binnen het leergebied. Een nog sterkere implementatie van het nieuwe leerplan kan de aanpak voor Frans nog optimaliseren. De school levert mooie inspanningen om kinderen reeds van in de derde kleuterklas en op een muzische manier te initiëren in een vreemde taal.

De school beschikt over een stevige zorgstructuur die ondersteuning biedt op zowel leerling-, leerkrachten- als schoolniveau. De mate waarin de eerstelijnszorg doelgericht ingevuld wordt is leerkrachtafhankelijk. De doeltreffende aanwending van de extra middelen uit het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK-beleid) draagt bij tot de verdere ontwikkeling van de school voor haar leerbegeleiding. Een sterkere coaching van de klasleerkrachten om een duidelijke zorgvraag en concrete acties te formuleren kan leiden tot een meer handelingsgerichte werking voor leerlingen bij wie de voortgang ondermaats blijft.

De school zet voor haar deskundigheidsbevordering vooral in op de teamgerichte nascholingen. Het is nog geen verworvenheid dat het nascholingsbeleid gebouwd wordt op de resultaten van een sterkte-zwakteanalyse. Het aanwenden van interne expertise en individuele externe professionaliseringsmogelijkheden heeft nog ruime groeikansen.

De leerkrachten waarderen de duidelijke richting die het intern leiderschap geeft aan het team om een eigen beleid te voeren. De open communicatiestijl en de transparante besluitvorming zijn belangrijke schakels om als team verder te groeien in gezamenlijke doelgerichtheid. Het zorgteam en de pedagogische werkgroep spelen een ondersteunende rol voor het intern leiderschap. Het beleid hecht veel belang aan een participatieve besluitvorming. Het is een uitdaging voor het team om over een aantal onderwijskundige aspecten een duidelijke en gelijkgerichte visie te ontwikkelen. De school participeert aan initiatieven om de kwaliteit en de effecten van haar onderwijs te meten. Dit leidt nog te weinig tot effectieve en doelgerichte bijsturingen in de didactische aanpak op de klasvloer. Een nog meer doordachte en strategische aanpak van vernieuwingen en veranderingen op schoolniveau is aangewezen.

De schooldoorlichting wordt afgesloten met een gunstig advies voor de kleuterafdeling. De inspectie rekent op het enthousiasme en de didactische aanpak van de leerkrachten om verder te bouwen aan kwaliteitsvol kleuteronderwijs. De inspectie besluit in de lagere afdeling met een gunstig advies beperkt in de tijd maar rekent op de beleidskracht van de school om de tekorten voor wereldoriëntatie en wiskunde tijdig weg te werken. Het team kan hiertoe best een duidelijke strategie ontwikkelen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	-
Nederlands	-
wiskundige initiatie	-
Lager onderwijs	-
Frans	-
wiskunde	-
wereldoriëntatie	-

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel	-
Professionalisering	-
Deskundigheidsbevordering	-
Logistiek	-
Welzijn	-
Veiligheid	-
Onderwijs	-
Begeleiding	-
Leerbegeleiding	-

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het team van de kleuterafdeling toont aan dat de school haar inspanningsverplichting nakomt om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na te streven en het leerplan toe te passen. De school beschikt hiertoe over onder meer geregistreeerde observaties, kleuterwerk en de resultaten van genormeerde testen.
- De leerkrachten kunnen een gegradeerd en evenwichtig aanbod voor dit leergebied voldoende verzekeren. In de planningsdocumenten op schoolniveau geeft de school blijk van een sterke leerplandoelgerichtheid. Er zijn duidelijke afspraken zodat het team de verticale samenhang en de continuïteit en gradatie kan verzekeren. Meteen zien de leerkrachten erop toe dat alle domeinen van het leergebied aan bod komen.
- De leerkrachten bewaken het evenwichtig aanbod op klasniveau verder door hun observatie- en registratie-instrument waarbij ze leerplandoelgericht observeren en registreren. Ook in de persoonlijke planningsdocumenten is er aandacht voor de leerplandoelen van Nederlands.
- De leerkrachten zorgen voor een geïntegreerd onderwijsaanbod met vaste en occasionele belangstellingsthema's waarbij de kleuters heel wat spreek- en luisterkansen krijgen. Hierbij voorzien en bewaken ze per thema de vooropgestelde streefwoordenschat.
- In doorgaans alle klassen is degelijk materiaal voorhanden om de visuele taalontwikkeling van de kleuters aan te scherpen. Het boekenaanbod kan in de meeste klassen nog aan variatie en uitdaging winnen.
- De leerkrachten hanteren consequent de begrippenlijst om een gegradeerd talig aanbod na te streven.
- De school koos voor het stimuleren van taalvaardigheid binnen het gelijke onderwijskansenbeleid en zet een ruim aantal lestijden in om gedifferentieerde kansen te geven aan taalzwakke kleuters. Hierbij krijgen de groepsleerkrachten ondersteuning op leerling- en leerkrachtniveau om een gedifferentieerde aanpak te realiseren.
- De school neemt taalvaardigheidstoetsen af om de ontluikende geletterdheid van de kleuters in kaart te brengen.
- Het team van de kleuterafdeling hanteert doelgericht voor iedere kleuter het observatie- en registratie-instrument om de vorderingen van de kleuters voor sommige talige doelen te registreren. Het valt te overwegen om de veelheid aan observatie en registratie-instrumenten te bundelen tot een meer hanteerbaar en functioneel werkinstrument.
- De school initieert op een speelse manier de oudste kleuters in een vreemde taal en speelt zo in op enkele verwachtingen van het leerplan taalbeschouwing.
- In de tweede kleuterklas scheppen de klasleerkrachten kansen voor hun kleuters om op een methodische en muzische manier de schrijfvaardigheid te ontwikkelen.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school toont met planningsdocumenten, geregistreerde observaties, kleuterwerk en de resultaten van genormeerde testen aan dat ze de decretale ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate nastreeft bij de kleuters.
- In de overzichtelijke planningsdocumenten op schoolniveau geven de leerkrachten blijk van een sterke leerplandoelgerichtheid. Er zijn duidelijke afspraken over de verticale samenhang van het aanbod. Ook in de persoonlijke planningsdocumenten is er expliciete aandacht voor de leerplandoelen van wiskundige initiatie.
- De leerkrachten integreren de wiskundige initiatie doordacht in vaste en occasionele belangstellingscentra. Het team van de kleuterafdeling bewaakt een evenwichtig aanbod met aandacht voor de verschillende wiskundige domeinen. De leerkrachten verzekeren een gevarieerd aanbod op klasniveau eveneens door hun observatie- en registratie-instrument waarbij ze sterk leerplandoelgericht observeren.
- Kleuters krijgen voldoende kansen om wiskundige ervaringen op te doen met getallen, meten en ruimtebeleving in overwegend uitdagende leeromgevingen. Leerkrachten verrijken de speel- en werkhoecken met wiskundige elementen. De aanwezige ervarings- en spelmaterialen ondersteunen en stimuleren het wiskundig denkvermogen van de kleuters. In sommige klassen is er een ruim assortiment van stappenplannen aanwezig. Om op een gegradeerde manier inzichten te verwerven over de tijd heeft het team afspraken gemaakt over de opbouw van kalenders.
- De leerkrachten volgen en evalueren de ontwikkeling van wiskundige inzichten en vaardigheden bij de kleuters door gerichte observatie. De kleuterleerkrachten registreren de vorderingen systematisch en remediëren waar nodig. Het valt te overwegen om de veelheid aan observatie- en registratie-instrumenten te bundelen tot een meer hanteerbaar werkinstrument.
- De begrippenlijsten zorgen mee voor het gegradeerd aanbieden van wiskundige begrippen. De leerkrachten verwerken de wiskundige begrippen ook als streefwoordschat in hun thematisch aanbod en voorzien dit in hun planning.
- Het initiatief om aan de ouders mee te delen hoe ze spelenderwijs wiskundige begrippen kunnen oefenen is een meerwaarde voor de denkontwikkeling van kleuters.

3.3 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering

- De school kan met diverse outputgegevens zoals methodegebonden- en externe toetsen aantonen dat ze voor de meeste leerlingen de eindtermen Frans realiseert.
- De leerkrachten baseren hun aanbod voornamelijk op een onderwijsleerpakket en vertrouwen erop zo de basiscompetenties voor Frans in graduele opbouw te realiseren en het leerplan toe te passen.
- Het is een uitdaging voor het team om nog sterker gebruik te maken van de pedagogisch-didactische wenken en de gemeenschappelijke actieve woordenlijst in het leerplan om de aanpak voor dit leergebied te optimaliseren.
- Er is een overleg binnen de derde graad om de nodige afspraken te maken over de aan te bieden inhoud met zin voor gradatie.
- De betrokken leerkrachten hebben kennis gemaakt met de visie en de uitgangspunten van het leerplan. Uit het nascholingsplan blijkt dat de school in samenwerking met de pedagogische begeleiding initiatieven nam om het nieuwe leerplan Frans te verkennen en te implementeren.

- Uit observaties blijkt dat de leerkrachten voornamelijk Frans spreken tijdens de les en geven zo te kennen rekening te houden met de aanbevelingen in het leerplan over het taalgebruik.
- Uit de planningsdocumenten blijkt voldoende aandacht voor de communicatieve taaldidactiek waarbij luisteren, spreken en lezen centraal staan
- De school neemt initiatieven om kinderen op vroege leeftijd op een muzische manier in contact te brengen met een vreemde taal. De leerkrachten maken hierbij gebruik van een onderwijsleerpakket dat aanvullend is bij de inhoud van de derde graad.
- De leerkrachten van de derde graad rapporteren over de evaluaties van de verschillende domeinen van het leergebied door het geven van een cijfer en soms een korte bemerking. Het informatieve aspect van de rapportering heeft groeikansen.

3.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet niet

Motivering

- De school kan onvoldoende aantonen dat ze de leerplandoelen van het leergebied wiskunde met de meeste leerlingen bereikt. De resultaten van het leerlingvolgsysteem brengen hiaten in het verwerven van de basisleerdoelen bij een aanzienlijk deel van de leerlingen aan het licht. De school heeft nog onvoldoende onderzocht hoe het komt dat ze bij een respectabel aantal leerlingen geen of in te beperkte mate voortgang realiseert.
- De resultaten op externe proeven vertonen voor een aantal leerlingen duidelijke tekorten op sommige wiskundige domeinen. Het schoolbeleid is zich na de analyse van de outputgegevens voor wiskunde bewust van bepaalde hiaten. Voor een aantal onvolkomenheden ondernam de school inmiddels actie, zoals bijvoorbeeld het uitzetten van een leerlijn met referentiematen voor meten. Het ontbreekt echter nog aan een grondige analyse om de oorzaken van de tekorten in het wiskundig leerproces doorheen de hele lagere afdeling op te sporen.
- De leerkrachten vertrouwen op een onderwijsleerpakket om hun aanbod en aanpak in belangrijke mate te sturen. Daarnaast plannen sommige leerkrachten hun aanbod leerplandoelgericht door het gebruik van een jaarwerkplan op schoolniveau of persoonlijke planningsdocumenten. De mate waarin dit echter bijdraagt tot efficiënt wiskundeonderwijs is sterk leerkrachtafhankelijk.
- De gebrekkige leerplanrealisatie bij een aantal leerkrachten vindt enigszins een verklaring in het ontbreken van een gelijkgerichte visie op wiskundeonderwijs. Verder hanteren een aantal leerkrachten een zekere autonomie om bij het gebruik van het onderwijsleerpakket inhoud weg te laten of bij te voegen. Dit veroorzaakt breuklijnen in het aanbod van sommige wiskundige domeinen en verstoort de verticale samenhang, de continuïteit en de gradatie binnen dit leergebied. Het verhindert dat kinderen doorheen de basisschool geleidelijk en stapsgewijs verder bouwen op de verworven wiskundige kennis en kunde.
- De mate waarin zoek- en leerstrategieën aan bod komen om wiskundige problemen op te lossen verschilt sterk van klas tot klas.
- De schoolafpraak over de referentiematen voor meten draagt ongetwijfeld bij tot de verticale samenhang voor dit leerdomein en geldt als een goede hefboom voor de verdere ontwikkeling binnen dit leergebied. De pedagogische werkgroep stelde deze leerlijn en schoolafpraak op naar aanleiding van de resultaten op externe proeven.
- Het is een uitdaging voor het team om de visuele voorstelling van didactische hulpmiddelen, referentiekaders en algoritmen in het klasbeeld nog sterker op elkaar af te stemmen. In sommige klassen biedt het klasbeeld veel meer ondersteuning aan de leerlingen bij het oplossen van wiskundeopdrachten dan in andere.

- Uit de inventaris van de leermiddelen voor wiskunde blijkt dat de school over voldoende middelen beschikt om een leeromgeving uit te bouwen en de wiskundige leerplandoelen te realiseren.
- Nazicht van leerlingenwerk gebeurt niet door alle leerkrachten even correct en doelmatig.
- De wijze waarop de school rapporteert aan de ouders voor dit leergebied heeft nog groei mogelijkheden. Soms staat er enkel een cijfer en is de rapportage weinig tot niet leerplandoelgericht en nauwelijks informatief.
- In de meeste klassen biedt het zorgteam zowel klasintern als -extern doelgerichte ondersteuning van zwakkere leerlingen.
- Om klasintern te differentiëren maakt de school gebruik van het differentiatiemateriaal van het onderwijsleerpakket, soms hoeken- of contractwerkjes en verlengde instructie. De mate waarin de leerkrachten de eerstelijnszorg realiseren is verschillend.
- De toetsen van het leerlingvolgsysteem wijzen op de wenselijkheid voor sommige leerlingen om de basis- en verrijkingsleerstof duidelijker te onderscheiden.

3.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- Uit de voorgelegde outputgegevens blijkt dat de school met een aantal leerlingen de eindtermen en de leerplandoelen van het leergebied onvoldoende realiseert.
- Uit de externe evaluaties blijkt dat de school voor onder meer voor het domein ruimte en in mindere mate voor het domein tijd de leerplandoelen onvoldoende bereikt bij een aanzienlijk aantal leerlingen.
- Uit de schooleigen evaluaties blijkt dat de school de inhouden van sommige domeinen niet, nauwelijks of eenzijdig evalueert en rapporteert. Enkele leerkrachten hebben aandacht voor evaluaties van de verschillende domeinen, in andere klassen is dit veel minder het geval. Verder blijkt dat in de meeste klassen de leerkrachten vooral kennis evalueren en in veel mindere mate inzichten, vaardigheden en houdingen. De link met de leerplandoelen is in de schooleigen evaluaties weinig herkenbaar.
- De school kan geen evenwichtig aanbod verzekeren waarbij alle domeinen en onderdelen van de domeinen voldoende aanbod komen. De school kan nog niet garanderen dat er een graduele opbouw met verticale samenhang in het aanbod zit. Het functioneel gebruik van persoonlijke planningsdocumenten met een duidelijke aandacht voor de verschillende domeinen is sterk leerkrachtafhankelijk.
- In de klasbeelden blijkt dat het ontbreekt aan duidelijke afspraken omtrent de verticale en graduele opbouw van tijd- en ruimtekaders. De mate waarin de tijd- en ruimtekaders aanwezig zijn verschilt van klas tot klas. De functionaliteit van de tijd- en ruimtekaders kan in sommige klassen verhogen waardoor gebeurtenissen of nieuwe leerinhouden beter historisch en/of ruimtelijk gekaderd kunnen worden.
- Het schoolbeleid is zich bewust van sommige werkpunten voor wereldoriëntatie in het algemeen en voor sommige domeinen in het bijzonder. Dat blijkt onder meer uit de conclusies die de directeur en de zorgcoördinatoren trokken naar aanleiding van externe evaluaties. Het schoolbeleid beseft de noodzaak voor een verdere en grondige verkenning en implementatie de visie, de uitgangspunten en de doelstellingen van het leerplan. De school voorziet hiertoe ook acties in haar nascholingsplan op korte en middellange termijn in samenwerking met de pedagogische begeleiding.
- De school zit in de aanvang van haar ontwikkelingstraject om het leerplan wereldoriëntatie efficiënter, doelgerichter en effectiever toe te passen. Daarom gebruikt het team vanaf dit schooljaar een nieuw bewakingsinstrument om een evenwichtig en gegradeerd aanbod te bewaken. Met dit jaarwerkplan streeft het team naar een leerplandoelgericht aanbod met aandacht voor een verticale en horizontale

samenhang. De mate waarin de leerkrachten participeren en de afspraken doelgericht uitvoeren om deze samenhang te realiseren verschilt van leerjaar tot leerjaar.

- De leerkrachten vertrouwen op een nieuw onderwijsleerpakket om werkelijkheidsgerichte inhouden aan te bieden. Voor het domein ruimte gebruikt de bovenbouw heel recent een apart takenboekje. De leerkrachten zijn nog zoekende om deze onderwijsleerpakketten doelgericht te gebruiken.
- Uit diverse verslagen van personeelsvergaderingen, studiedagen en overleg binnen de graad blijkt dat de school werk wil maken van haar verbetertraject. Ook de pedagogische werkgroep neemt wereldoriëntatie op in haar werking.
- Er zijn groeikansen om sommige leerinhouden sterker af te stemmen op de leef- en belevingswereld van de kinderen. Het aanbieden van reële situaties in de klaspraktijk heeft nog groeipotentieel. Projectwerking en extra-murosactiviteiten daarentegen dragen bij tot het streven naar levensecht onderwijs. Actualiteit krijgt minder aandacht.
- De school organiseert leeruitstappen maar de leerkrachten hebben doorgaans weinig duidelijk zicht op de inhouden die tijdens deze leeruitstappen aan bod komen in de andere klassen.
- De school heeft ruime aandacht voor gezondheids- en milieuopvoeding. Ook verkeerseducatie krijgt de aandacht die het verdient. De activiteiten errond geven de school een dynamische uitstraling en komen de algemene attitudevorming van de leerlingen ten goede. De school zorgt voor een duurzame verankering van deze initiatieven in haar werking.
- De school heeft nog geen duidelijke en gemeenschappelijke visie over het evalueren van de leerinhouden wereldoriëntatie. De leerkrachten zijn weinig vertrouwd met de verschillende vormen van aspecten van evalueren. In de rapportering beperkt de school zich vaak tot een algemene en cijfermatige beoordeling, soms voorzien van persoonlijke commentaar.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

Motivering

- De school staat open voor vernieuwing en is **ontwikkelings-** en veranderingsbereid.
- De school doet regelmatig een beroep op de **ondersteuning** van de pedagogische begeleiding van het net, onder meer voor het verkennen van de nieuwe leerplannen.
- De school heeft een nascholingsplan dat aansluit bij de behoeften en interesses van de teamleden. De school hanteert gestructureerde procedures en afspraken om haar nascholingsplan te realiseren. Het team heeft nog geen traditie om een nascholingsplan op te stellen in overeenstemming met de resultaten van een sterke-zwakteanalyse en op basis van een gefaseerd prioriteitenplan. Het beleid maakt voor zichzelf wel een pedagogische planning op voor de school.
- De leerkrachten krijgen kansen om zich ook individueel te professionaliseren. De mate waarin de leerkrachten gebruik maken van het nascholingsaanbod kent echter nog groeimogelijkheden. Sommige leerkrachten ervaren hun gevolgde nascholing niet steeds als voldoende **doeltreffend**.

- De personeelsvergaderingen kennen een gestructureerd verloop. Zowel onderwijskundige als organisatorische aspecten komen daarbij aan bod. De evaluatie van de gevolgde nascholingen is een vast onderwerp op de personeelsvergaderingen maar de impact op de globale schoolwerking is nog weinig transparant.
- De interne professionalisering blijft veelal beperkt tot informeel uitwisselen van ervaringen. Hospiteren bij elkaar, coaching op de klasvloer, enz. vinden slechts zeer sporadisch plaats. **Doelgerichte** klasbezoeken om de verspreiding van goede praktijkvoorbeelden te bevorderen of de klaspraktijk van leerkrachten te optimaliseren, is nog geen verworven attitude.
- De orthotheek bevindt zich in het zorg- en het leraarslokaal en bevat onder meer enkele interessante orthopedagogische werken en informatiebronnen.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- In een verantwoordingsdocument beschrijft de school haar uitgangspunten van haar zorg- en GOK-beleid. Het geëngageerd zorgteam stuurt de zorgwerking aan en geeft **ondersteuning** op school-, leerkracht- en leerlingenniveau.
- De school heeft een degelijke beeldvorming van de leerlingen en brengt alle relevante informatie samen op een digitaal zorgplatform. Om de vorderingen van de kinderen te meten en te registreren maakt de school gebruik van diverse gestandaardiseerde testen. Ook de overgangsgesprekken en de verschillende zorgoverlegmomenten dragen bij tot het totaalbeeld van de kinderen.
- In de kleuterafdeling beschikken de leerkrachten over observatie- en registratiemiddelen om de vorderingen van de kleuters voor sommige ontwikkelingsaspecten in kaart te brengen.
- De eerstelijnszorg ligt bij de klastitularissen. De leerkrachten hanteren hoeken- en/of contractwerk, differentiatiemiddelen uit de onderwijsleerpakketten en de methodiek van verlengde instructie om klasintern te differentiëren. De uitbouw van een krachtige leeromgeving en de realisatie van de basiszorg is leerkrachtafhankelijk.
- Het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) en de zorgacties situeren zich op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau. De school wendt de GOK-lestijden vrij efficiënt aan. De hulpverlening op leerlingenniveau is zowel van remediërende maar ook - zij het in mindere mate - van preventieve aard. De leerbegeleiding gebeurt zowel klasintern als -extern.
- In het GOK-plan zijn er zeer veel acties opgenomen. Er zijn duidelijke verbanden tussen de gekozen doelstellingen en de opgezette acties. De school hield een uitvoering en grondige zelfevaluatie. Waar nodig stuurt de school bij in haar acties.
- Voor een aantal kinderen met bijzondere noden voorziet de school in compenserende en/of dispenserende maatregelen en uitzonderlijk ook in een individueel leertraject.
- Een hoog aantal leerlingen krijgt externe hulp. Er is een groeiende aandacht voor een doelgerichte overlegcultuur met de externe hulpverleners. De school ervaart de samenwerking met externen doorgaans als **doeltreffend**.
- De school organiseert regelmatig multidisciplinaire overlegmomenten (MDO).
- Klasleerkrachten hebben nood aan meer coaching om een duidelijke en **doelgerichte** zorgvraag te formuleren. Zorgoverlegmomenten leiden nog in te beperkte mate tot concrete, handelingsgerichte afspraken en acties ter ondersteuning van de

eerstelijns hulp. De inspanningen die leerkrachten leveren sporen niet altijd met de leerresultaten die de leerlingen behalen.

- De school nam de voorbije jaren diverse initiatieven om zich voor zorgverbreding en leerbegeleiding te professionaliseren. Hierdoor is er reeds heel wat expertise binnen het schoolteam wat de school **ontwikkeling** ten goede komt.
- De mate waarin de leerkrachten op eigen initiatief van de orthotheek gebruik maken is verschillend.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school is bezorgd om de kwaliteit van haar onderwijs en neemt deel aan diverse initiatieven om haar kwaliteit te onderzoeken. Zo participeert de school aan een onderzoek voor studie- en schoolloopbanen en het onderzoek naar het welbevinden van leerlingen. Het team maakte een grondige en uitvoerige zelfevaluatie van haar GOK-beleid.
- De uitvoerige sterkte-zwakteanalyse gaf de school een beeld van haar functioneren vanuit verschillende invalshoeken. Er werden verschillende participanten betrokken bij deze vorm van zelfevaluatie. De analyse resulteerde in een aantal actiepunten.
- De school participeert aan externe proeven om de kwaliteit van haar onderwijs te meten op het einde van de basisschool.
- Een permanente kwaliteitsbewaking en kritische reflectie bij de eigen didactische aanpak en de leerresultaten van de leerlingen blijven noodzakelijk om kwaliteitsverbetering te verankeren in de schoolwerking. Blijvende inspanningen zijn nodig om meer leereffect bij leerlingen en leerkrachten te bereiken.
- Het schoolbeleid streeft voortdurend naar een participatieve besluitvorming. De personeelsvergaderingen worden voorzien van een agenda en een verslag.
- Naast de krachtlijnen van de visie van het Gemeenschapsonderwijs legt de school ook specifieke accenten: kindvriendelijkheid, verdraagzaamheid, een gezondheidsbeleid, beleefdheid. Deze accenten zijn terug te vinden in de dagelijkse schoolpraktijk.
- De directeur is de spilfiguur van het intern leiderschap. Het team ervaart de pedagogische werkgroep en de zorgwerkgroep als een meerwaarde en een ondersteuning van het leiderschap.
- De leerkrachten ervaren bij de directie het vertrouwen in de leerkrachten, de grote inzet, de duidelijk te volgen koers, de persoonlijke interesse en voldoende transparantie als sterke punten van het leiderschap.
- Het team getuigt van voldoende gezamenlijke doelgerichtheid zodat de school zich verder kan ontwikkelen.
- Dit schooljaar pakt de school diverse vernieuwingen en de implementatie van methodes en leerplannen aan. Een meer strategische en diepgaande aanpak met een duidelijk tijdpad (binnen het SMART-principe: specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realistisch en tijdgebonden) is aangewezen.
- De school geeft een structurele en verzorgde indruk; er is de nodige aandacht voor een veilig klas- en schoolklimaat waarin de leerlingen kwaliteitsvol onderwijs kunnen genieten.
- De school beschikt over de nodige middelen en kanalen om intern te communiceren en te overleggen. Het digitaal platform kan een belangrijke troef worden voor een vlotte communicatie. Het kan in de toekomst verder uitgroeien tot een stevige digitale leeromgeving en informatiebron.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De realisatie van een leerplangericht, evenwichtig en gegradeerd aanbod voor Nederlands en wiskundige initiatie in de kleuterafdeling.
- De leerplanrealisatie van het leergebied Frans in de lagere afdeling; de inspanningen om ook in de jongere klassen kinderen op een muzische wijze te laten kennismaken met een vreemde taal.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De gestructureerde zorgwerking aangestuurd door een geëngageerd zorgteam.
- De begrippenlijsten in de kleuterafdeling om een gegradeerd begrippenaanbod na te streven.
- De beeldvorming van de kinderen.
- De toewijding van de leerkrachten om een veilig leef- en leerklimaat te creëren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Verschillende vormen en initiatieven van zelfevaluatie die gericht zijn op de verdere schoolontwikkeling.
- De veranderingsbereidheid binnen het team.
- Het intern leiderschap dat duidelijk richting geeft aan de te volgen koers; de transparante besluitvorming, de open communicatie en de ondersteuning van onder meer het zorgteam en de pedagogische werkgroep.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De evaluatie en rapportering voor wereldoriëntatie beter afstemmen op de visie van het leerplan en de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De zorgvraag concreter formuleren; duidelijke en expliciete afspraken maken bij het uitzetten van een zorgtraject om de eerste- en tweedelijnszorg passend te kunnen invullen.
- Streven naar een optimaal gebruik van observatie- en registratie-instrumenten in de kleuterafdeling.
- Sterker gebruik maken van externe professionaliseringsmogelijkheden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De kwaliteitszorg verdiepen door leerresultaten voor wiskunde en wereldoriëntatie kritisch en scherper te analyseren, op te volgen en er op schoolniveau passende acties aan te koppelen.
- Een planmatige en doordachte aanpak bij vernieuwings- en implementatieprocessen aanwenden.
- Het pedagogisch-didactisch functioneren op de klasvloer sterker en formeler opvolgen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de lagere afdeling de eindtermen wereldoriëntatie realiseren en het leerplan van dit leergebied toepassen.
- In de lagere afdeling de eindtermen voor wiskunde realiseren en het leerplan van dit leergebied toepassen. Vermijden dat er zich breuklijnen voordoen in het leerproces voor wiskunde.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wiskunde
wereldoriëntatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 december 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guy De Roover

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: